Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

LVI. Quomodo ad bellum Persicum proficiscens Episcopos sibi adjunxit, & tentorium in speciem Ecclesiae paravit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

Visual Library

A

CAPUT LV.

Qualiter ad ultimum uſque vitæ diem orationes ſcripſit.

VErùm illos divina juſtitia non multo pòſt merito ſupplicio affecit. Imperator verò tantâ ſermonũ ſcientiâ animum inſtruxerat, ut ad ultimũ uſque diem vitæ, orationes conſcriberet more ſolito, & conciones haberet, & divina documenta auditoribus inſinuaret: leges item ferret aſſiduè, nunc de civilibus negotiis, nunc de re militari: B cuncta deniq; ad commodum atque utilitatem humani generis excogitaret. Illud verò haudquaquam ſilentio prætereundum eſt, quod cum extremus vitæ dies ipſi jam impenderet, funebrem quandam orationẽ in conſueto auditorio recitavit. Cumq; ſermonẽ longiùs produxiſſet, in ea diſſeruit de animorum immortalitate, deque his qui vitam piè traduxiſſent; & de bonis quæ amicis Dei apud ipſum Deum recondita eſſent. Contrà verò, quem finem eſſent habituri illi qui contrariam vivendi rationem inſtituiſſent, multis rationib⁹ evidenter aſtruxit: interitum & cladem impiorum deſcribens. Quod quidem cum graviter & ſerio affirmaret, proximos & familiares ſuos perſtringere videbatur. Adeò ut quendam ex illis vana ſapientiæ opinione inflatis, interrogaverit, quid ſentiret de iis quæ dicta eſſent. C At ille veriſſima eſſe cuncta teſtatus eſt; & quamvis invitus, diſputationes adverſus multorum numinũ cultum magnopere laudavit. Hujuſmodi conciones ad familiares ſuos ante mortẽ cùm habuiſſet, viam ſibi ipſe complanare ad meliorem vitam videbatur.

Κεφ. ΝΕ′.

Ὅπως μέχρι τελευτῆς ἐλογογράφει Κωνσταντῖνος.

ΑΛλὰ τοὺς μὲν, οὐκ εἰς μακρὰν ἡ θεία μετήρχετο δίκη. αὐτὸς δὲ βασιλεὺς ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ψυχὴν λογικῇ συνέσει προῆκτο, ὡς καὶ μέχρι τελευτῆς συνήθως μὲν λογογραφεῖν, συνήθως δὲ τὰς προόδους ποιεῖσθαι, καὶ τὰς θεοπρεπεῖς τοῖς ἀκροαταῖς διδασκαλίας παρέχειν, νομοθετεῖν δὲ συνήθως, τοτὲ μὲν πολιτικοῖς, τοτὲ δὲ στρατιωτικοῖς. πάντα τε προσφόρως τῷ τῶν ἀνθρώπων ἐπινοεῖν βίῳ. μνημονεύσεως δ' ἄξιον, ὡς πρὸς αὐτῇ γεγονὼς τῇ τοῦ βίου τελευτῇ, ἐπικήδειόν τινα λόγον ἐπὶ τοῦ συνήθους διῆλθεν ἀκροατηρίου· μακρὸν δὲ κατατείνας ἐν τούτῳ περὶ ψυχῆς ἀθανασίας διεξῄει λόγον, περί τε τῶν εὐσεβῶς διηνυκότων τὴν ζωήν, τῶν τε τοῖς θεοφιλέσι παρ' αὐτῷ Θεῷ τεταμιευμένων ἀγαθῶν· μακραῖς δ' ἀποδείξεσι, καὶ τῶν ἐναντίων τάγμα ὁποίου τέλους τεύξεται, φανερὸν ἐποίει, τῶν ἀθέων τὴν καταστροφὴν παραδιδοὺς τῇ γραφῇ· ὃ δὴ καὶ ἐμβριθῶς μαρτυρόμενος, καθάπτεσθαι τῶν ἀμφ' αὐτὸν ἐδόκει. ὡς καί τινα τῶν δοκησόφων ἐρέσθαι, πῶς ἔχειν αὐτῷ φαίνοιτο τὰ λεγόμενα· τὸν δ' ἐπιμαρτυρῆσαι τοῖς λόγοις ἀλήθειαν, σφόδρα τε καίπερ οὐκ ἐθέλοντα, ἐπαινεῖν τὰς κατὰ τῆς πολυθέων διδασκαλίας. τοιαῦτα πρὸ τῆς τελευτῆς τοῖς γνωρίμοις ὁμιλήσας, αὐτὸς αὑτῷ τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω πορείαν, λείαν καὶ ὁμαλὴν ἐῴκει παρασκευάζειν.

CAPUT LVI.

Quomodo ad bellũ Perſicum proficiſcens, Epiſcopos ſibi adjunxit, & tentorium in ſpeciem Eccleſiæ paravit.

ILlud quoque neutiquam prætereundum eſt, quod circa hæc tẽpora, cùm D de motu barbarorum ad orientem Solem degentiũ nuntius allatus eſſet; hanc adhuc de illis victoriam ſupereſſe ſibi teſtatus, Perſis bellum inferre ſtatuit. Quod cùm facere decreviſſet, militares copias undiq; excivit: & cum Epiſcopis quos circa ſe habebat, de profectione conſilium communicavit; provida mente proſpiciens, viros ad divinum cultũ neceſſarios ſecum aſſiduè verſari

Κεφ. Νϛ′.

Ὅπως ἐπὶ Πέρσας στρατεύων συμπαρέλαβεν ἐπισκόπους, καὶ σκηνὴν εἰς σχῆμα τῆς ἐκκλησίας.

ΚΑκεῖνο δὲ μνήμης ἄξιον, ὡς ἀμφὶ τὸν δηλούμενον χρόνον, τῶν ἐπ' ἀνατολῆς βαρβάρων κινήσεως ἀκουσθείσης, ἔτι ταύτην αὐτῷ πονεῖσθαι καὶ τῶν δὲ νίκην λείπεσθαι φήσας, ἐπὶ Πέρσας στρατεύειν ὡρμᾶτο. τοῦτό τε κινήσας, ἐκίνει τὰ στρατιωτικὰ τάγματα. καὶ δὴ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐπισκόποις περὶ τῆς πορείας ἐκοίνου, συνεῖναι αὐτῷ δεῖν τινὰς τῶν ἀναγκαίων ἐν θεοσεβείᾳ προμηθούμενος. οἱ δὲ καὶ μάλα προθύμως συνέπεσθαι βουλόμενοι, μὴ δ' ἀναχωρεῖν ἐθέ-

λειν. συστρατεύειν δ᾽ αὐτῷ καὶ συναγωνίζεσθαι ταῖς πρὸς τὸν Θεὸν ἱκετηρίαις ἔλεγον. σφόδρα δ᾽ ἐπὶ ταῖς ἀγγελίαις ἡσθεὶς, τὴν πορείαν αὐτοῖς διετύπου· [ἔπειτα καὶ τὴν σκηνὴν τῷ τῆς ἐκκλησίας σχήματι πρὸς τὴν ἐκείνου τοῦ πολέμου παράταξιν σὺν πολλῇ φιλοτιμίᾳ κατειργάζετο. ἐν ᾗ τῷ Θεῷ τῷ τῆς νίκης δοτῆρι, τὰς ἱκετηρίας ἅμα τοῖς ἐπισκόποις ποιεῖσθαι ἐπενόει.

A oportere. Illi verò, libenti animo ſecuturos ſe eſſe affirmarunt, nec ab illo diſceſſuros; ſed continuis apud Deum ſupplicationibus militaturos unà cum illo & pugnaturos. Quo ille nuntio vehementer delectatus, viam illis qua proficiſcerentur, deſcripſit. Deinde tabernaculum in ſpeciem Eccleſiæ ambitioſo cultu adhujus belli uſum præparavit; in quo preces ad Deum victoriæ auctorem unà cum Epiſcopis fundere decreverat.

B

Κεφ. ΝΖ΄.

Ὅπως Περσῶν πρεσβείας δεξάμενος, ἐν τῇ τοῦ πάσχα ἑορτῇ συνδιενυκτέρευσε τοῖς ἄλλοις.

ΕΝ τούτῳ Πέρσαι πυθόμενοι περὶ τῆς βασιλέως πρὸς πόλεμον παρασκευῆς, καὶ μάχη πρὸς αὐτὸν συμβαλεῖν σφόδρα φοβούμενοι, διὰ πρεσβείας αὐτὸν ἠξίουν τὸ εἰρήνην ποιεῖσθαι· διὸ ὁ μὲν εἰρηνικώτατος βασιλεὺς τὴν Περσῶν πρεσβείαν δεξάμενος, φιλικὰς δεξιὰς προθύμως σὺν ἐκείνοις ἐσπείσατο. ἤδη δ᾽ ἡ μεγάλη τοῦ πάσχα ἑορτὴ παρῆν. ἐν ᾗ ὁ βασιλεὺς τῷ Θεῷ τὰς εὐχὰς ἀποδιδοὺς, συνδιενυκτέρευσε τοῖς ἄλλοις.

CAPUT LVII.

Quomodo ſuſceptis Perſarum Legatis, feſto Paſcha die cum aliis pernoctavit.

INterea Perſæ cùm Imperatorem bellum parare comperiſſent, & cum illo congredi vehementer reformidarent, miſſis Legatis pacem ab eo poſtulaverunt. Itaque Imperator pacis amantiſſimus, Perſarum legatione benignè ſuſcepta, pacem & amicitiam cum eis libenter pepigit. Aderat jam magna Paſchalis feſti ſolemnitas: in qua Imperator vota Deo perſolvens, unà cum ceteris pernoctavit.

C

Κεφ. ΝΗ΄.

Περὶ οἰκοδομῆς τοῦ ἐπικαλουμένου τῶν Ἀποστόλων ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρίου.

ΕΠὶ τούτοις τὸ μαρτύριον ἐν τῇ ἐπωνύμῳ πόλει, ἐπὶ μνήμῃ τῶν Ἀποστόλων οἰκοδομεῖν παρεσκευάζετο·] αὐτὸς δὲ νεὼν ἅπαντα εἰς ὕψος ἄφατον ἐπάρας, λίθων ποικιλίαις παντοίων ἐξαστράπτοντα ἐποίει, εἰς αὐτὸν ὄροφον ἐξ ἐδάφους πλακώσας· διαλαβὼν δὲ λεπτοῖς φατνώμασι τὴν στέγην, χρυσῷ τὴν πᾶσαν ἐκάλυπτεν· ἄνω χαλκὸς μὲν ἀντὶ κεράμου, φυλακὴν τῷ ἔργῳ πρὸς ὑετῶν ἀσφάD λειαν παρεῖχε· καὶ τοῦτον δὲ πολὺς περιέλαμπε χρυσός. ὡς μαρμαρυγὰς τοῖς πόρρωθεν ἀφορῶσι ταῖς ἡλίου αὐγαῖς ἀντανακλωμέναις ἐκπέμπειν. δικτυωτὰ δὲ πέριξ ἐκύκλου τὸ δωμάτιον ἀνάγλυφα, χαλκῷ καὶ χρυσῷ κατειργασμένα.

CAPUT LVIII.

De conſtructione Martyrii Apoſtolorum Conſtantinopoli.

POſthæc in memoriam Apoſtolorũ Martyrium ædificare cœpit in urbe ſibi cognomine. Cumque templum omne in immenſam altitudinem extuliſſet, vario lapidum genere ſplendidum reddidit, à ſolo ad cameram uſque marmoreis cruſtis illud operiens. Porro cameram lacunaribus minutiſſimi operis obducens, totam auro imbracteavit. Et ſuprà quidem, æs tegularum loco impoſitum, univerſo ædificio munimentum adverſus imbres præbebat. Quod itidem auro plurimo ſuperfuſum reſplendebat; adeo ut procul ſpectantium oculos fulgore præſtingueret, Solis radiis æris objectu repercuſſis. Totum vero ſolarium reticulatis quibuſdam anaglyphis ex ære & auro fabrefactis erat circumdatum.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN